

CUPRINS

I. DE CE NE PLACE LA ȘCOALĂ? (RECAPITULARE)

<i>Prima zi de școală</i> , de Mihaela Deleanu	4
<i>La școală, dar nu rămânem acolo</i> , după Marin Sorescu	6
<i>În clasă</i> , după Andrew Clements	9
Lectură. <i>Scrisoare către învățătorul meu</i> , de Petre Ghelmez	13
Recapitulare	14

II. CE ȘTIM DESPRE CĂRȚI

<i>Matilda</i> , după Roald Dahl	17
<i>În bibliotecă (fragment)</i> , de Ana Blandiana	21
<i>Povestea cărții mele</i> , de Mihaela Iordache	24
Lectură. <i>Povestea fără sfârșit</i> , după Michael Ende	28
Recapitulare	29

III. DE UNDE VINE TOAMNA?

<i>Un gest nobil</i> , după Alan Alexander Milne	31
<i>Balada unui greier mic</i> , de George Topîrceanu	35
Lectură. <i>Puișorii</i> , după Emil Gârleanu	38
Recapitulare	39

IV. CÂND MERGEM LA COLINDAT?

<i>Când Moș Crăciun a căzut din cer</i> , după Cornelia Funke	42
<i>În Ajunul Anului Nou</i> , după Fănuș Neagu	46
Lectură. <i>Colinde, colinde</i> , de Mihai Eminescu	49
Recapitulare	50

V. CUM ARATĂ IARNA?

<i>Săniuța</i> , după Claudia Groza	54
<i>Omul de zăpadă</i> , după Hans Christian Andersen	58
Lectură. <i>Iarna</i> , de Nicolae Labiș	62
Recapitulare	64
Recapitulare semestrială (1)	68

În clasă

după Andrew Clements

• Înțelegerea textului • Comunicare •

1

Pronunțăm corect numele autorului și ale personajelor.

- Clements [Clemănts]
- Granger [Grengeăr]
- Allen [Aelăn]
- Nicholas [Nicolăs]

2

Încercuiește răspunsurile corecte.

- ⊗ *Fragmentul este un text:* a) nonliterar a) în proză
b) literar b) în versuri
- ⊗ *Acesta reprezintă:*
a) o narațiune b) o descriere c) un dialog d) o scenetă
- ⊗ *Textul este o narațiune fiindcă:*
a) prezintă întâmplări c) la care participă personaje
b) care se desfășoară într-o anumită ordine d) are o învățătură
- ⊗ *Personajele sunt:*
a) doamna Granger b) Nicholas și Allen c) elevii d) Nicholas Allen

3

Completează și motivează:

- ◆ Locul unde se petrece întâmplarea este _____.
- ◆ Timpul când începe acțiunea este luna _____, în _____
_____ .
ce zi?
- ◆ Era o superbă zi de: _____ : _____
3 argumente
- ◆ Prima zi de _____ a fost de _____ : _____
2 argumente
- ◆ Ora doamnei Granger este diferită: _____
4 argumente

4

Spune-ți părerea! De ce doamna Granger „nu știa de glumă“?

- ★ nu știa să spună glume;
- ★ nu îi plăcea să glumească;
- ★ era exigentă;
- ★ era foarte serioasă.

5

Completează cu explicațiile potrivite:

☞ Nick lansa întrebări la ore ca să _____ .

☞ El îi adresa iute o întrebare doamnei Granger sperând că aceasta _____ .

☞ Fiindcă doamna Granger cunoștea reputația lui Nick, i-a cerut _____ .

_____, apoi _____ .

☞ Auzind întrebarea, mai mulți colegi au zâmbit pentru că _____ .

☞ Nick a considerat încercarea sa ca pe un eșec total pentru că _____ .

☞ Nick era „în lumina reflectoarelor“ deoarece _____ .

6

Atelier ♦ Întregește portretul profesoarei Granger.

Portretul doamnei Granger

Doamna Granger era profesoara de _____ . Era exigentă și „nu știa de glumă“. Zâmbea _____ , iar privirea ei _____ și ochii _____ scrutau totul cu inteligență și hotărâre. Ora de engleză a fost diferită: _____ . Nicholas a încercat să-i abată atenția de la _____ , adresându-i o întrebare.

Doamna Granger și-a păstrat calmul și, consultând elevii, i-a cerut lui Nick să _____ . Înțelegând stratagema elevului, ea a zâmbit anunțându-le _____ .

Serioasă și corectă în profesie, doamna Granger a apreciat strădania lui Nick, chipul ei radios, „felul cum dădea aprobator din cap“ și cuvintele ei de apreciere „foarte bine _____“; „foarte bine _____“; au răsplătit munca elevului. Deși prezentarea fusese puțin prea _____ , rezultatul era minunat, pentru că fusese obținut prin eforturile _____ ale elevului.

Mulțumirea _____ era cu atât mai mare cu cât soluția găsită la clasă de aceasta dăduse roade în plan educativ și didactic pentru Nicholas și colegii săi.

7

Spune-ți părerea! Atunci când descoperi singur răspunsul la o întrebare:

- este mai plăcut;
- o faci prin eforturi proprii;
- folosești diverse surse de documentare;
- reții mai bine pentru că îți organizezi logic ideile;
- reții pentru mai mult timp.

Continuă dialogul dintre Nicholas și enciclopedia.

Joc de rol
în perechi

M-am lămurit

Nicholas: Mi-a venit o idee grozavă! O să fac o prezentare trăsnet la ora doamnei Granger.

Enciclopedia (cu glas hotărât): Te ajut și eu.

Nicholas: Să-ți spun cum m-am gândit. Eu aleg cuvântul „carte“ de-a lungul vremii. Tu îmi arăți sensurile cuvântului și eu dau câte un exemplu.

Enciclopedia: „Volum scris de mână sau tipărit.“

Nicholas: Ca de exemplu, „Harry Potter“.

Enciclopedia:

.....

.....

Comunicare

• Elemente de limba română, vocabular și exprimare corectă •

1 Unește cuvintele care au același sens.

superbă ●
briză ●
acomodare ●
întrerupere ●
tăios ●
țâșni ●
bună reputație ●
a ezita ●
a cerceta ●
efort ●
a lansa ●

obișnuire ●
pauză ●
strădanie ●
adiere ●
se rezezi ●
prestigiu ●
a se opri ●
minunată ●
a studia ●
a arunca ●
aspru ●

2 Înlocuiește expresiile cu un singur cuvânt cu același sens. Alcătuieste enunțuri cu acestea.

(soare) din plin – mult

a sta de vorbă – _____

pe furiș – _____

am dat din cap în semn că da – _____

am dat din cap în semn că nu – am refuzat

cu gura până la urechi – _____

din nefericire, din păcate – ghinion

țâșni cu mâna în sus – _____

a atrage atenția – _____

câte și mai câte – altele

a fi în lumina reflectoarelor – în centrul atenției; pe scenă, în platoul TV

3 Scrie cuvintele sau expresiile cu sens opus.

* a aproba → _____

* dezaprobator → _____

* a dezorganiza → _____

* a atrage atenția → _____

* un singur (înțeles) → _____

* corect → _____

* priceput → _____

* lung → _____

* a vorbi → _____

• Elemente de limba română, vocabular și exprimare corectă •

1 Reunește expresiile cu un cuvânt având același sens, ales din coloana alăturată. Alcătuieste câte o propoziție cu fiecare expresie.

- ❖ se prăbuși în gol •
- ❖ își fac curaj •
- ❖ făcu un semn afirmativ •
- ❖ a tăia răsuflarea •
- ❖ a rămâne fără grai •
- ❖ în fața (lor) •

- se încurajează
- aprobă
- căzu
- a amuți
- a emoționa
- înaintea (lor)

2 Colorează cu aceeași culoare cuvintele care au același sens.

forfotă

necruțător

a goni

răzvrătit

a remarca

a șlefui

a aprecia

nimicitor

rebel

a prețui

a observa

a netezi

a alerga

agitație

3 Scrie din text cuvintele cu sens opus următoarelor:

❖ războinic → _____

❖ a se sui → _____

❖ lumină → _____

❖ a umfla → _____

❖ puternică → _____

❖ repede → _____

❖ greu → _____

❖ zgomotos → _____

4 Analizează propozițiile, notând ce exprimă fiecare cuvânt.

În casetă scrie numărul total de cuvinte.

☆ O mie de fulgere străpungeau stelele depărtate.

numere

☆ Tunetul rebel răsuna pe cerul negru ca un tren deraiat.

5 Înlocuiește primele cuvinte din cele două propoziții de la exercițiul 4.

* Acestea (Ele)

*

6 Completează spațiile libere cu termeni potriviți.

El merge la școală.

Ea l-a chemat pe Toni.

7 Modifică, după model.

Model: Tania îl însoțește pe verișor. ⇔ Tania l-a însoțit pe verișor.

☞ Ea îl ajunge din urmă. ⇔ _____

☞ Mama îl strigă pe băiat. ⇔ _____

☞ Victor îl invită pe Ionel. ⇔ _____

8 Scrie „la“ sau „l-a“.

☞ Ștefan _____ văzut pe motan dormind _____ soare.

☞ Când s-a apropiat, motanul _____ privit cu ochii întredeschiși.

☞ El _____ urmărit pe băiat dacă se duce _____ masă sau _____ plimbare.

☞ Cum Ștefan mergea _____ bucătărie, el _____ urmat imediat.

*Clubul
de lectură*

Obiceiuri de Crăciun în lume

☞ Cea mai importantă sărbătoare de iarnă este Nașterea Domnului Iisus Hristos. Oamenii împodobesc bradul, fac petreceri cu rudele și prietenii, așteaptă colindătorii.

☞ Colindele sunt cântece care anunță nașterea lui Iisus, iar la sfârșitul lor colindătorii îi urează gazdei sănătate, bunăstare, noroc. Aceasta, drept mulțumire, le oferă covrigi, mere sau nuci.

☞ La atmosfera plină de veselie se mai adaugă și mult așteptata venire a lui Moș Crăciun, care sosește încărcat de daruri pentru copii.

☞ În Polonia, în cinstea stelei de la Betleem, masa de Crăciun începe după ce răsare pe cer prima stea.

☞ În Mexic, înainte de Crăciun se organizează un festival al sculpturii în ridichi.

☞ În India, creștinii împodobesc bananieri sau pomi de mango și umplu bisericile cu Crăciunițe (flori roșii).

Recapitulare

I. Citește cu atenție textul.

La urat

după Ion Creangă

Odată, la un Sfântul Vasile, ne prindem noi vro câțiva băieți din sat să ne ducem cu plugul¹; căci eram și eu mărișor acum. Și în ajunul Sfântului Vasile, toată ziua am stat de capul tatei, să-mi facă și mie un buhai² ori, de nu, măcar un harapnic³.

– Doamne, ce harapnic ți-oi da eu, zise tata de la o vreme. N-ai ce mânca la casa mea? Vrei să te bușească cei nandralăi⁴ prin omăt? Acuș te descalt!

Văzând eu că mi-am aprins paie-n cap cu asta, am șterpelit-o⁵ de-acasă numai cu beșica cea de porc, nu cumva să-mi ieie tata ciubotele și să rămân de rușine înaintea tovarășilor! [...]

Ș-o luăm noi de la popa Oșlobanu, tocmai din capul satului din sus, cu gând să umblăm tot satul... Când colo, popa tăia lemne la trunchiu afară și, cum a văzut că ne așezăm la fereastră și ne pregătim de urat, a început a zice:

– De-abia s-au culcat găinile, și voi ați și început? Ia stați oleacă, blăstemaților, să vă dau eu!

Noi, atunci, am pârlit-o la fugă. Iar el, zvârr! cu o scurtătură în urma noastră, căci era om hursuz și pâclișit⁶ popa Oșlobanu. Și, din spaima ceea, am fugit noi mai jumătate de sat înapoi, fără să avem când îi zice popei: „Drele⁷ pe podele și bureți pe păreți; câte pene pe cucoși, atâția copii burduhoși⁸”, cum obișnuiesc a zice plugarii⁹ pe la casele ce nu-i primesc [...].

Și intrăm noi la Vasile Aniței și ne așezăm la fereastră după obicei.

– Ură, tu, măi Chiriece, zic eu lui Goian; și noi, măi Zaharie, să prufnim din gură ca buhaiul; iară iștialalți să strige: hăi, hăi!

Ș-odată și începem. Și ce să vezi? Unde nu se iè hapsâna¹⁰ de nevasta lui Vasile Aniței cu cociorva¹¹ aprinsă după noi, căci tocmai atunci trăgea focul, să deie colacii în cuptor.

– Vai, aprinde-v-ar focul, să vă aprindă! zise ea, burzuluiță¹² grozav; dar cum se cheamă asta? În obrazul cui v-a învățat!...

Atunci noi, la fugă, băieți, mai dihai decât la popa Oșlobanu..., oprindu-ne în răscrucile drumului din mijlocul satului, aproape de biserică...

Și după ce ne-am înțeles noi cu jurământ, să umblăm anul următor tot împreună, ne-am despărțit unul de altul, răbigiți de frig și hămisiți de foame, și hai fiecare pe la casa cui ne are, că mai bine-i pare. Și iaca așa ne-a fost umblarea cu plugul în anul acela.

Minidicționar

¹plugul – plugușorul

²buhai – (aici) instrument popular

³harapnic – bici

⁴nandralăi – vlăjgani

⁵a (o) șterpeli – a fugi

⁶pâclișit – dușmănos

⁷drele – ciuperci care cresc pe copaci

⁸burduhos – burtos

⁹plugar – (aici) urător

¹⁰hapsân – rău, avar

¹¹cociorvă – vătrai de lemn

¹²burzuluiță – supărat

19

Scrie în câteva enunțuri ce te-a emoționat în această povestire.

20

Alcătuiește o compunere despre o întâmplare petrecută iarna. Alege un titlu potrivit.

*Clubul
de lectură*

Bulgărele de zăpadă

(continuare)

de Edmondo de Amicis

– Cine e? Cine-a fost? continua lumea să strige.

Atunci l-au auzit pe Garrone, șoptindu-i lui Garoffi:

– Hai, du-te și te prezintă; ar fi o lașitate să lași să fie pedepsit un altul.

– Dar eu nu am făcut-o înadins! îi răspundea Garoffi, tremurând ca o frunză.

– N-are importanță, fă-ți datoria, repeta Garrone.

– Dar nu am curaj!

– Fă-ți curaj, te însoțesc eu!

Sergentul și ceilalți strigau din ce în ce mai tare:

– Cine e? Cine a fost? I-a intrat omului sticla de la ochelari în ochi! L-au orbit! Tâlharilor!

Am crezut că Garoffi se prăbușește.

– Vino, îi spuse hotărât Garrone, te apăr eu! și, apucându-l de un braț, îl împinse înainte, susținându-l ca pe un bolnav. Mulțimea a văzut și a înțeles îndată, iar câțiva s-au năpusit spre el cu pumnii ridicați. Dar Garrone s-a așezat la mijloc, strigându-le:

– Zece bărbați ați vrea să săriți împotriva unui copil?

Atunci toți s-au oprit și un sergent l-a luat pe Garoffi de-o mână și l-a condus prin mulțime până la prăvălia de paste făinoase, unde îl duseseră pe cel lovit ca să-și mai revină puțin. Văzându-l, l-am recunoscut imediat pe bătrânul funcționar care locuiește în aceeași clădire cu noi, la etajul al patrulea, împreună cu nepoțelul său. Stătea pe un scaun și avea o batistă la ochi.

– N-am făcut-o înadins! plângea Garoffi în hohote, mort de frică. N-am făcut-o înadins! striga el disperat.

Două, trei persoane l-au îmbrâncit cu furie în prăvălie, țipând la el pe ton de poruncă.

– În genunchi, cu fruntea la pământ, cere iertare! și cu o-mbrâncitură l-au aruncat pe jos. Dar, pe neașteptate, două brațe puternice l-au ridicat în picioare și cu un glas hotărât a spus:

– Nu, domnilor! Era Directorul nostru, care văzuse totul. Deoarece copilul a avut curajul să se prezinte singur, adăugă, nimeni nu are dreptul să-l înjosească. Toți au tăcut.

– Cere-ți iertare – îi spuse lui Garoffi directorul.

Garoffi izbucni în plâns, îmbrățișă picioarele bătrânului, care-i căută capul cu mâna și-l mângâie pe păr. Atunci toți într-un cor:

– Du-te băiete, hai du-te, întoarce-te acasă!

Și tatăl meu m-a tras afară din mulțime, iar în drum spre casă, mi-a spus:

– Enrico, într-o asemenea întâmplare, tu ai avea curajul să-ți faci datoria, să te duci să-ți mărturisești greșeala?

– Da, tată.

Iar el:

– Dă-mi cuvântul tău de copil cinstit.

– Îți dau cuvântul meu, tată!

